

Nationella läkemedelslistan

Att: Magnus Åsén
Sankt Eriksgatan 117
113 43 Stockholm

Stockholm 2019-02-07

Vårdnadshavares direktåtkomst till receptinformation i receptregistret

Vi anser att eHälsomyndighetens beslut att förhindra vårdnadshavares tillgång till sina tonåringars recept principiellt är rätt. Det är knappast förenligt med offentlighets- och sekretesslagstiftningen och inte heller med tonåringars rätt till skydd av sin personliga integritet att låta vårdnadshavare ha total tillgång till sina tonåringars recept.

Däremot anser vi att det finns bättre sätt att lösa problemet än att stänga all tillgång för vårdnadshavare. Detta eftersom det för den stora andelen tonåringar finns en uppenbar fördel att vårdnadshavare engagerar sig i deras hälsa genom att se till att läkemedlen finns tillgängliga och att användningen blir korrekt.

Det finns därmed argument både för att värna vårdnadshavares rätt till tillgång, men också skäl för att skydda vissa recept som kan innebära att känslig information lämnas ut. Ett typexempel som tas upp i Läkemedelsverkets rapport Elektronisk förskrivning av humanläkemedel (S2016/06762/FS) är antikonception som förskrivs till tonåringar. Det kan dock handla om flera andra typer av läkemedel och avvägningar behöver göras i det individuella fallet vad ska hanteras som känslig uppgift.

Sveriges Apoteksförening föreslår användning av pappersrecept. Det anser vi är en föråldrad lösning som inte heller löser grundproblemet. När den Nationella läkemedelslistan införs blir det heller inte längre möjligt eftersom den kommer att innehålla såväl förskrivna som utlämnade recept, förutsatt att inte nya tekniska lösningar införs.

I stället förespråkar vi en lösning liknande den som redan används i Norge där förskrivaren i samråd med tonåringen låser information om känsliga läkemedel för andra än de själva. Det innebär att de läkemedel som inte bedöms som känsliga

återfinns i läkemedelsregistret medan de som bedöms som känsliga inte syns utan en tilläggskod som endast förskrivaren och tonåringen känner till. En extra fördel är att tonåringen kan visa sin läkemedelslista för vårdnadshavare där alla läkemedel utom de som bedömts som känsliga finns med. En sådan lösning skulle dessutom inte begränsa e-handeln i onödan och föräldrar till tonåringar med förskrivna läkemedel som inte är av känslig karaktär kan fortsätta e-handla dessa för att hjälpa sina barn att upprätthålla en god läkemedelsbehandling. Eftersom det är en lösning som redan existerar i andra länder borde den kunna införas redan i läkemedelsförteckningen.

eHälsomyndighetens föreslagna tillämpning gäller enbart e-handeln och vårdnadshavare ska fortfarande kunna få information om sina tonåringars förskrivna läkemedel på apoteken efter att apoteksfarmaceuten gjort en sekretessprövning. Den ”prövning” som görs på apotek idag när det kommer till känsliga uppgifter är inte reglerad i lag eller annat regelverk. Det handlar snarare om en etisk bedömning kring tonåringens situation och mognadsgrad samt hur samtalet med kunden ska läggas upp. Det är en mycket svår situation för apoteksfarmaceuten som ju inte känner till vilken diskussion som förts mellan förskrivaren och tonåringen. Vårt förslag med att låsa viss information om känsliga läkemedel medför även att apoteksfarmaceuten i normalfallet inte behöver ta ställning till sekretess eftersom hen först känner till att känsliga läkemedel förskrivits efter det att tonåringen lämnat sin kod. Det kan självklart inte uteslutas att det trots möjligheten att låsa vissa förskrivningar kommer att finnas situationer där förskrivaren och tonåringen förbisett möjligheten eller inte känt till den. Inget hindrar i dessa fall farmaceuten från att göra den etiska bedömningen att det inte är lämpligt att lämna ut informationen.

Sveriges Farmaceuter föreslår att frågan utreds vidare innan beslutet träder i kraft och föreslår att Nationella läkemedelslistan / eHälsomyndigheten överväger en lösning liknande den som finns i Norge. Det är ett arbete där Sveriges Farmaceuter gärna bidrar och vi ser gärna att vi tillsammans med Sveriges läkarförbund, Svenska Barnmorskeförbundet-SRAT, Sveriges Apoteksörening, Läkemedelsindustriföreningen och andra bjuds in för att diskutera hur problematiken långsiktigt kan lösas för tonåringarnas bästa.



Ulf Janzon
Förbundsordförande
Sveriges Farmaceuter

Kopia för kännedom till:
eHälsomyndigheten
Socialdepartementet
Sveriges läkarförbund
Svenska Barnmorskeförbundet-SRAT
Apotekarsocieteten
Sveriges Apoteksörening
Läkemedelsindustriföreningen LIF